

Prdrzen bančni rop.—Roparji so odnesli \$9.000.

Nova fakta o umoru Mraza.

MORILEC SODNIKA LAWLERJA ARE. — MALI BANKIRJI SE BOJE ZA "BIZNIS". — NAPAD NA VLAK. — BOMBA V KNJIGOTRŽNICI. — KITAJSKI POSLANIK JE PODEL OSTAVALO. — "BOARDER" USTRELJEN.

Zamorec Daniels trdi, da je nedolžen.

Law, Sask., 30. sept. — Prerežali so vse telefonske žice. Zvezali so stražarje Hamiltonovi banki, razvabili blagajno in vpletili iz nje \$9.000. Po storjenem ropu so izroparjih še nimajo sledi.

Chicago, Ill., 30. sept. — Angelos, rodom Grk, pomočnik v kuhinji v hotelu Congress, ubil delo. Včeraj popoldne je vprašal za delo. Seforis, rojak, mu je dejal, da zanj ni, ker mu je bilo odpovedano pred dvema dnevi. Sledile so v tem lončki iz bakra. Kanelos je na to pobeg. Na stopnicah ga je prijel hotel-detectiv, ki tehta 230 funtov. Kanelos je potegnil samokres. Detectiv je padel. Kanelos je bežal na dvorišče. Naoprijel je prišel delavci Patrick. Kanelos je ustrelil, pa je agrestil. Prišla sta na pomoč dva policaja. Grk je zopet streljal in zapoliceja Carlisleja, nato je bil policaj in zadel Kanelosa, v kateri je držal samo-

strinjajo, da se preloži obravnavo, da se prepreči nemiri.

Bellaire, O., 29. septembra. — William Manning in France Bartsch sta odšla skupaj na lov. Manning je na lovu zaostal za Bartschem. Naenkrat je počil strel in Manning je padel zadet v glavo in v prsa na tla. Bartschu se je sprožila puška ponesreči.

Birmingham, Ala., 29. sept. — V Smithvillu, Tenn., so aretirali Davida Overtona, ki je obtožen, da je umoril sodnika W. T. Lawlerja v Huntsvillu. Umor ima politično ozadje. Politčne razmere so bile ob času umora tako napete, da so poklicali milico pod orožje, ki je ostala dva tedna v Huntsvillu.

Kansas City, Kans., 29. sept. — Mali bankirji, ki imajo banke v majhnih farmarskih mestih in so prišli na konvencijo "Zveze ameriških bankirjev," so odločno proti filijalkam velikih bank po malih mestih. Gospodje se bojijo za svoj "biznis."

Dearborn, Mich., 29. septembra. — Dva bandita sta vstavila ekspresni vlak Michigan Central železnice med Dearbornom in Detroitom. Strojvodju sta dala znamenje, da vstavi. Komaj je vlak vstavljen, sta tolovaja skočila na lokomotivo in mu ukazala, da je vodil vlak skozi Dearborn in ga vstavil na drugi strani postaje. Kurjača sta tolkla po glavi, dokler se ni onesvestil. Poštenega uradnika sta prisilila razstreliti poštni voz z dinamitom. Pobrala sta registrirana pisma, zaprla postnega uradnika v voz, na to sta pogasila ogenj na lokomotivi in izginila v črno noč.

Pasažirji niso vedeli, kaj se godi, ker sta se bandita zadovoljila s pošto. Ko so v Detroitu izvedeli, kaj se je zgodilo, so takoj odpisali avtomobile s policaji. Preden so policaji došli na lice mesta, ni bilo v roparjih duha ne sluha.

Washington, D. C., 29. sept. — Vi Kijuvin Velington Ku, kitajski poslanik, je poslal svoji vladi rezignacijo. Poslanik navaja slabo zdravje kot vzrok za rezignacijo. Dr. Ku je star šele trideset let in je najmlajši diplomat, ki je bil kdaj poslan v Združene države.

Leavenworth, Kans., 29. sept. — Rev. James M. Darnell, duhovnik iz Iowe, ki sedi v zvezni kaznilnici, ker je prelomil zakon proti belemu suženjstvu, je prošil pred odborom za paroliranje, da se ga izpusti iz ječe. Predložil je pisma iz preteklosti o njegovem obnašanju in se skliceval na obnašanje v ječi, ki jamči, da bo v bodočnosti živel dostojno. Prosil je, da se ga parolira, da prične novo življenje.

(Dolje na 2. strani, 3. kolona)

VAŽNO!

V ponedeljek 25. septembra se je preselila "Prosveta" v svoje nove prostore v jedrnatem uradnu. Vsa pisma, dopisi, naročila in sploh vse pošiljajte na naš list se naj odlej pošiljate na sledeči naslov:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., CHICAGO, ILL.

Delavstvo cent svoje bojovnike, ki so zvesti delavstvu.

MLADINA SE ORGANIZIRA.

A. L. Benson, soc. predsedniški kandidat, odhaja na agitacijo proti zapadu.

SPIJONE ISČEJO.

Strokovno organizirana delavca iz ječe.

Milwaukee, Wis., 29. sept. — William E. Reddlin, poslovni odbornik železostavbinske unije v Milwaukee, ki je bil v zvezi z obravnavo McNamara radi zarote z drugimi unijskimi odborniki obsojen, je bil izpuščen iz zvezne kaznilnice v Leavenworthu, Kans. ko je predsedal dve leti in štiri mesece. Berth Brown iz Kansas Cityja je bil izpuščen z njim.

Mnogo ljudi se je trudilo, da bi predsednik pomilostil obsojene odbornike, ali ves trud je bilastonj. Reddlin je predsedal svojo dolženo kazen v kaznilnici, izvezeto je bilo le leto, ko je bil zunaj proti poročtvu. Ta čas so mu všteti, ker se je dobro obnašal v kaznilnici.

Železostavbinska unija v Milwaukee, ga je vsakih šest mesecev izvolila za poslovnega odbornika, da mu tako izkaže zaupanje in priznanje za delo, ki ga je izvršil za organizacijo. J. Burns je v tem času opravljal zanj posle. Takoj ko pride Reddlin, mu ponudijo, da prevzame mesto poslovnega odbornika.

Dečki, ki opravljajo delo tla, se organizirajo.

New York, 29. sept. — Včeraj tisoč dečkov se je sešlo na shodu na 85 E. 4. ulici, da ustanove svojo organizacijo. Glavni govornik je bil Tyrus Sonenschein. Dečki so ga poslušali z navdušenjem in mu aplaudirali burno, ker jim je govoril iz duše.

Organizacija dečkov bo spopolnila verzal v delavski organizaciji. V organizaciji se bodo dečki izvežbali kot vrli bojovniki za delavsko stvar. Ostali bodo zvesti delavskemu gibanju, ker jim bo ostalo globoko zapisano v srečanju, kar so se naučili v mladih letih.

Socialistični predsedniški kandidat na agitaciji.

Chicago, Ill., 29. septembra. — Allan L. Benson, predsedniški kandidat socialistične stranke je v petek obdržal zadnji shod v New Yorku, preden prične agitacijo proti zapadu.

Jutri govori Benson v Syracuse, N. Y.; 1. okt. v Detroitu; 2. okt. v Cincinnati; 4. okt. v Denverju, Colo.; 7. oktobra v Vancouverju, Wash.; 8. okt. v Seattleu, Wash.; 9. okt. v Bellinghamu, Wash.; 10. okt. v Portlandu, Ore.; 13. okt. v San Franciscu; 15. okt. v Oaklandu, Cal.; 16. oktobra v Fresno, Cal.; 17. okt. v Pasadeni, Cal.; 18. okt. v Los Angelesu; 20. okt. v Yuni, Ariz.; 21. oktobra v Phoenixu, Ariz.; 23. okt. v Clovisu, N. Mex.; 24. okt. v Amarillu, Tex.; 25. oktobra v Elku Cetyju, Okla.; 26. oktobra v Mangumu, Okla.; 27. okt. v Hobartu, Okla.; 28. okt. v Clintonu, Okla.; 29. okt. v Oklahoma Cityju; 30. okt. v Neveki, Okla.; 31. okt. v Tulsi, Okla.; 1. nov. v Wihiti, Kans.; 2. nov. v Hutchinsonu, Kans.; 3. nov. v Kansas Cityju; 4. nov. v Louisville, Ky.; 5. nov. v Milwaukee; 6. nov. v Pittsburghu, Pennsylvania.

Stavka električarjev mogoče kmalu končana.

Pittsfield, Mass., 29. septembra. — Charles G. Wood in Frank M. Bump, člana državnega odbora za pogajanje, izjavljata, da upata, da bo stavka v podjetju General Electric Company kmalu končana.

Pogajanja se sučejo okoli štirih točk: mezde, delovnih ur, delov-

ni razmer in nastavljenje odpustitvenih delavcev.

Delavske vohune iščejo.

New York, 29. sept. — Žene in moške, ki so se zglasili za delo na oglaševanju v kapitalističnih listih v New Yorku, so pronašli, da jih iščejo kot vohune, da bi poročali o zaključkih, ki jih sprejemajo strokovne organizacije, sploh o vsem, kar se dogodi v njih.

Vohune posebno iščejo med strojniki, obljubljajo jim poravnave potnih stroškov in 25 dolarjev tedenske plače. Vohunske tvrdke iščejo posebno take delavce za vohune, ki razumejo več jaskov.

Neki John Lichoff, stanujoč v Brooklyn, 316—57. ulici, se je zglasil na oglas, v katerem so iskali strojnika. Ko je v poslopiju stopil iz dvigala, je nekdo pristopil k njemu in pazno prečital pismo. Potem ga je poslal v sobo, ki je bila označena v pismu. Tu je moral čakati, dokler ga niso poklicali v tretjo sobo. Preden je vstopil v sobo, je izstopila iz nje ženska, katero so sem zvalili iz istega namena.

Tu so ga izprašali, če je poznan v krogih strokovno organizirane delavstva. Ko je povedal, da je organiziran delavec, ampak da simpatizira z organiziranimi delavci, je agent nekaj časa molčal in premišljeval, če bi mu staval pismo. Končno ga je agent vseno vprašal, če bi sprejel službo vohuna.

Lichoff je ponudbo odločno odklonil. Kljub temu, da mu je agent zabičeval, da naj z nikomu ne govori o stvari, je vseno povedal svojim prijateljem, kakšno službo so mu ponudili.

Delavskih vohunov ne iščejo le v New Yorku, marveč jih najemajo povsod, kjerkoli jih potrebujejo.

Freiskava stavka v Rosiclaru.

Springfield, Ill., 29. sept. — Governor Duane je poslal Frank S. Dicksona, generalnega adjutanta, v Rosiclar, da preišče, zakaj so rudniki mogli v lokalne oblasti pregnati štrajkajoče rudarje iz njih hiš.

Delavci, ki izdelujejo produkte iz usnja, obtožujejo delodajalce zarote.

New York, 29. sept. — Samuel K. Rothstein je obtožil tri tovarnarje, ki izdelujejo izdelke iz usnja, da so mu ponudili \$500 za vsako stavkovno stražo, ki jo zavede, da prične groziti. Rothstein je spisan obtožbo zaprignel.

Pravijo, ko je stavkovni strážarski odbor prišel do delavnice, je vohun med njimi povzročil provokacijo, da so aretirali tri unijske delavce.

To taktiko delodajalcev je razkril Rothstein, ker ga niso tako plaščali, kot so dogovorili. Zaprignjeno izjavo ima zdaj v rokah unija izdelovalcev produktov iz usnja.

Akeijo radi zarote proti trem tovarnarjem bo takoj podvzel Pavken, advokat unije.

(Dolje na 2. strani, 5. kolona)

Vreme

Chicago in okolica: lepo vreme v soboto in nedeljo; gorkeje in lahki južni vetrovi.

Illinois in Missour: lepo vreme v soboto in nedeljo in gorkeje.

Wisconsin: lepo vreme v soboto; v nedeljo deloma oblačno.

Temperatura v Chicagu: najvišja 55, najnižja 39 stopinj.

Homatije na Grškem.—Revolta v prid Angliji.

Nemški kancelar in angleški vojni minister izjavljata, da vojno še ne bo konec.

ZAVEZNIKI PRITISKAJO NA SAKOPE SCHVABEN IN HESSEN. BERLIN PRAVI, DA SO BILI NAPADI VEČINA ODBITI. — NEMCI SO IMELI MANJŠE USPEHE NA VEHODU. — PO ROČILA Z JERNE BALKANSKE FRONTE SI NASPROTUJEJO. — LETALCI SO KAŽGALI BUKAREŠT S BOMBAMI. NA TALIJANSKI FRONTI NI VAŽNIH SPREMENB.

Olenziva ob Somi še vedno traja.

ZADNJE VESTI.

Berlin, 30. sept. — General von Wandel, tajnik v vojnem ministru, je bil odstopljen.

London, 30. sept. — Lloyd poroča, da je bil parnik "Rodham" potopljen. Enajst pomorščakov je doseglo v Valencijo na Špankem.

London, 30. sept. — Berlin in Dunaj poročata, da so vrgli rumunske čete v okolišču Hermannštata na Sedmograškem proti meji.

Berlin, 30. sept., brezlično prek Tuckertona, N. J. — Potapljača je pogreznila dne 23. septembra enajst ribljskih parnikov. Istega dne je druga potapljača potopila štiri belgijske barke pri vходу v Angleški kanal.

PREGLED VOJNIH DOGODKOV V ZADNJIH 24 URAH.

Čudne vesti iz Grške v zadnjih 24 urah so zasenčile vse druge vesti iz evropskih bojišč, ki pa tudi niso malenkostne. Iz Aten poročajo, da so tri dni, da se Grška pripravila na vojno, da se kralj podal in da je izšel ulični vojski na navedeno. Ampak vojna do zdaj le še ni napovedana. Ob istem času pa prihajajo vesti o velikem revolucionarnem gibanju, ki ima svoj izvor v Solunu. Tam je že nekaj tednov na delu "Grška narodna bramba," ki rekrutira grške čete in jih pošilja na zavezniško fronto v Makedoniji. Kar čeli polki grške armade so se spuntali — tako poročajo — in pristopili k "Narodni brambi," vojne ladje so odpovedale pokorščino kralju in se pridružile angleško-francoski floti in kraljeva vlada v Atenah eksistira le še po imenu. Venizelos je včeraj izdal manifest na otoku Kreti, s katerim pozivlja kralja, da "se naj gane naj ob enajsti uri in ustreže želji grškega naroda, ako hoče, da mu ubo narod udan." Ob enem je bila na Kreti proklamirana zavisna vlada v Venizelosu in bivši admiralom Koundoritisom na čelu. Zavezniške velesile so takoj priznale novo vlado, s tem, da so obvestile svoje konzule na Kreti, da se ji poklonijo. Iz vseh teh zamotanosti na Grškem je razvidno, da ni tam zdaj nobene vlade. Kralj je menda samo še v Atenah gospodar, a po drugih krajih ne vedo Grki, komu bi se pokorili — Venizelosu ali angleško-francoskim generalom.

Včeraj je brzovaj prinesel iz Evrope dve interesantni izjavi. Prvo je izgovoril nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg ob novem zasedanju parlamenta in druga je prišla iz ust angleškega vojnega ministra Davida Lloyd-Georga. Obe izjavi se strinjata — namreč, da vojne ne bo še tako hitro konec. Lloyd-George je rekel, da je Anglija že le začela z vojno in ne odneha toliko časa, dokler ne bo "pruski militarizem popolnoma zdrobljen," medtem ko je izjavil Bethmann-Hollweg, da "na mir še nisliti ni, dokler gori hiša."

Iz zavezne fronte na Francoskem poročata Pariz in London, da se ofenziva nadaljuje z vsem ognjem. Angleži neprestanost silijo naprej severno in zapadno od Thiepvala in zopet beležijo nove pridobitve. Iz Pariza javljajo, da je sistematično obsedanje Bapaume že v tiru. Francozi napadajo južno od tega mesta na črti Fregie-

court-Morval, kjer so včeraj okupirali nove pozicije. Artilerija skuša bitka divja z velikansko silo na vsi fronti. Berlin poroča, da so bili uhugi napadi sovražnika "znagovito odbiti," a ob enem priznava nadaljne vseh zavzetnikov.

Rusi so včeraj zopet ponovili ofenzivne napade, toda Berlin pravi, da so bili brez uspeha. Nadalje pravi Berlin, da so Rusi izgubili pozicije pri Koritnici, katere so bili osvojili prejšnji teden. Petrograd pa priznava, da neprestanost nemški protinapadi "ovirajo rusko ofenzivo."

Bitke pri Kirilbabi in okrog Hermannštata na Sedmograškem so še vedno v tiru. Položaj v Dobruži je menda neizpremenjen.

OBSEDANJE BAPAUME.

London, 29. sept. — (Uradno). Zadnja noč je bila mirna na vseh delu bojišč. Naše nove pozicije, ki smo jih osvojili severno od Thiepvala, so bile nekaj časa pod sovražnim topniškim ognjem. Naše bombne partije so zelo aktivne v okolici zakopja "Schwaben" in "Mansel" kjer so sovražniki še držali v par zakopih. Osvajali smo zelo utrjeno kuetijo južno od Le Sarsa.

Pariz, 29. sept. — (Uradno). Na fronti ob Somi so imele naše čete včeraj nov vseh. Med Fregiecourtom in Morvalom se vsi siloviti artilerijski bitka. Zadnja noč ni bilo bojev. 28. t. m. je pri Rheimsu padel na tla nemški "fokker" (eroplan nove vrste).

Berlin, 28. sept. — (Uradno). Med Anero in Somo so Angleži in Francozi ponovili napade po topniški preprave, ki je bila zelo huda. Večinoma so bili ti napadi znagovito odbiti. Bitke severno od Thiepvala in istočno od Faucourt-l'Abbaye se še nadaljujejo. Zelo siloviti napadi so bili naperjeni proti nam na črti Morval-Bouchavesnes. Prvi sovražni napad se je ponesrečil, toda pri nadaljnjih napadih je sovražnik osvojil nekaj ozemlja severozapadno od Rancourta. — Sedem sovražnih eroplanov je bilo uničenih včeraj in med temi so štiri padli na somski fronti. — Angleški letalci so bombardirali Brusel in podrli petnajst hiš in ubili trinajst ter ranili 38 Belgijcev.

ODPOR PROTI RUSKI OFENZIVI.

Berlin, 28. sept. — (Uradno). Prodiranje Rusov zapadno od Rige in med Minskom in Jezerom Narok je bilo ustavljeno. Včeraj so naše čete reokupirale pozicije pri Koritnici, katere smo izgubili 22. t. m. Ruski napad, ki je imel namen, da nas potane iz te pozicije, je bil brez uspeha. V tem boju smo ujeli 2800 mož z 41 častniki vred in vpletili 17 strojnih pušk. Med Zlotu Lipo smo dobili 130 Rusov in štiri strojne puške. V Karpatih napada sovražnik s vso silo in bitka v okolišču Kirilbabe se nadaljuje.

Petrograd, 28. sept. — (Uradno). Zapadno od Rige in južnoistočno od Pinska so Nemci napadli naše prednje pozicije, toda bili so odbiti. V okolišču Bubnova, Svinjučev in Koritnice ovirajo našo ofenzivo neprestanost sovražni protinapadi. Naši eroplani na snhem (Nadaljevanje na 3. strani, 1. stopce.)

